

У 1991. року предвидзуеме видац осем числа „Новой думки”: 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92 и 93. кажде на по 64 бока узвичасного змисту: уводна часц, літопис, на культурних меридианох, вірско-церковни живот, клуб младих, спозній свою прешлосц, зоз праїдованим, поетона дара и шнх не грим.

Носина у тим же виказиме потерашню стаїсину рубрику Русини и Украинци у ошлєбодительней войни, а уводниме вірски и церковни живот. Приходзи як пошлїд-ка рационализациї простору и средствох, як и прето же праве перша рубрика, о котрей слово, ишла роками з числа до числа, та материя надосц вичерпана, а друга ше праве уводзи и вообще е не експлоатована пре познати причини потерашнїх похопеньох о виреспондано у конфесийних асоциацийох. Вони були споза интересу потерашнього дружтєвно-политичного порядку, а и того цо ше есенциално могло и у його рамках, геновали догматични моци и кука сомого Союзу Русинох и Украинцох, котри аж и прешїдовали пре дочасове зявлюване нїкого-такого, мнимального у каждим виїмкѹ, ошлєбоданя той тематики.

Од якого часу пре взагални цивилизацийни и культурни причини уводзене такой рубрики, най потвердзи приклад зоз 85. числа „Новой думки”: прикочено приказ причинох и актерох заботства зачатїка культури югославянских Русинох, др Габриїла Костельника, по нашим думаню, обективно,

и поверк того правдивого. Я тераз таки приступ мушим мац и у тей облаци. Подєбно и зоз залочату акцию о вигторбованю задумки обливованя интервю зоз владиком Крижевского владичества, кир Славомиром Микловшом, на сучасни теми вірског и церковног, та ширшого культурного и дружтєвного животу Русинох и Украинцох Югославїи.

Нєшнєра, далєй, Редакциї же би обексийше обрабала тематику каждодневного животу и робсти Русинох и Украинцох у Републики Герцеговскей у першм шєре, але и Босни и Герцеговини, часточне и у Войводзини. Остатнї час найчастєйше ше таки материяли приноша

зоз жуковарскей општини, цо и разумїлє, без осплду же у ней жє и подал колєсизе взагалного руского и украинского лїтєлєства Републики Герцеговскей. Найшцєй ше односим на рубрику літопис у котрей найчастєйше и прешлосиме материяли о актуалних збуваньох у нашом местох, але и у других частох часопису, найшцєй у культурних меридианох.

У уводней часци предлажуеме провадзиц обективнейши збуваньох у нашом Союзу Русинох и Украинцох Герцеговскей, але и других русинх и украинских культурно-дружтєвних асоциацийох. Окрем того, аж и на першом месце односим ше и на актуални збуваня на найширшим плєче у Републики Герцеговскей и єї орґанох, особєно тим цо думам о националних меншинох, Русинох и Украинцох

окремє. Дотика ше уставного и другого законодавного порядку новей демократичней власци, як и його манифєстацийох. Особєно нас, далєй, буду цікавиц резултати пописованя жїтєлєства, котре ше запровадзи 1991. року, та и о тим будземе приношиц релевантни прилоги.

Часц о культурних збуваньох требала буц ище богатша як по тераз, особєно и прето же нам богатши и культурни живот у шнцких наших асоциацийох. Лєм таки асоциациї мамє коло осем, лєбо у каждим векним нашом месце, и необходимо нам провадзиц их живот и роботу. Гу тому, ту ище више и манифєстациї знагоди 100-рочнїци доселєни Украинцох до Югославїи, котри требао найсц своєю мест о у часопису. Предлажуеме у ище даскєлїх предлуженьох зоз фельтоном о 240-рочнїци руского школєства у Югославїи Янка Олеяра, по його конец у идущим 1991. року Исте и зоз хрєпкѹ Коцура Владимєра Билїни, з тим же, як випатра, не годна буц вичерпана у 1991. року, але ше предлужи и у 1992. року.

Започату обсяжнішу рубрику зов прадідошцини предлужиме зов прилогани о шияжних збуваньх з той области, у першим порядку зов подруча матичного народу у Украйни, але и восточней Словачкей, ашней рускей ровней прадідошцини. Постиновени и нужни контакти з обидвома подручiami, та уж у перних часлох будземе мац длутии приказ жывоту и работи Союзу Русинох-Украйнох Ческей, и Словачкей, цо го тотуе Гавриел Такач. Зов Украйни маме надосц материлу и зов контактах зов Дружством „Украйна“, але и насловох вецей авторох. Закочиме и фельтон о тим же як Русини постали Украйнии Павла Чучки у преладзе на руски язык. Тота часц часопису од окреминого интересу и прето же ше праве на подручу нашей матичней наци збувало вельки дружествено-политични премени у духу універзалней шалебди за каждого и шиджих. Так як и повозоме зов такволану диспору, цо по тераз не буда пранса, односно, дем у баро огранчеченим обсигу, так и зов Союзом Русинох и Украйнох Горватскей, з котрим поставени культурни вазн у офенсивним змислу аж 1988. року и тераз их обочено шириме и моцнїше на обочочу касен.

Поетона лира будзе попольста ище у даскелих числох зов драмским текстом Юрия Шеретя „Потаска Рус“, цо материя зов найстарней историй ровних предкох Русинох на Карпатох, та и прето наш интерес за тим текстом. Далей рубрика будзе попользована з текстами наших авторох, переважне младих, незрз и початїбох, кельо у поезїи, тельо и прози.

Найслабша нам рубрика гумористична, оцдала и прето же писане на шияжнїи способ и о сабольших стварох не легка задача, та цо вецей, спада аж и до найчешших. Ту ест баро маале число авторох, та и тоти цо исную не ише им наклонена муза шмико-валана. Прето праве тота рубрика и шкнїта, гоч ма и своїх карикатуристох, цо ше, тїж так, не праве порадїне явнїо зов шияжнїма прилогами. Заш дем, будземе ше намагац попольнїсванц и тоту часц часопису зов сувислїма прилогами, та и ажнї започату подрубрику у рисунку и слово сушнїди-сушнїди.

Намагаем Редакциї буду унапрїмени и на виданїи „Думкох з Дунаю“ 3, але у обсягу яки бул у першим числїе. Облїя ше области и матерїю, котри не мали места у алмазаху число 2, як и нови теми и области з шїрка домашнїх авторох з диспори и других, зашка-веших за Русинох и Украйнох,

особено у Югославїи. Будземе ше намагац приказанц жнїот и роботу нашого народу у других часлох отечества подобне як за 2. число зробел Василь Мудри з руски-на местнїи у шидцкей комунї.

Приходїи шор на сримску часц у котрой жнїо Украйни од Сремскей Митровици до Индиї. Мета шїрира и кед слово в Русинох у Славонїи, москебуц и у местох у котрих их ест найвешїи, праве вукопарскей комунї, гоч и други; часлох Републики Горватскей у авторстве оперитивней часни Редакциї, москебуц праве и шїла Василь Мудрого. Розумїлао, булї оброби-нїи активносци Союзу Русинох и Украйнох Горватскей у перним шорїе, але и югославїнског шїлого союзу, односно того у Босни и Герцеговинї, як и ашшнїцїбох у

Войводинї. Да ше и нужна увага культурним вазом з подручїом матичного народу, як и места есенгуално за репортажи о жнїоти и работи наших братох у тамтїеїнїх країох, розумїлао, по руски и українски. Школетво и далей будзе заберац одитуюче место у алмазаху, цо основа на єї культурї и чувашнїо власней традициї сучасних рушаньох на тим планїе.

Будзе задача Редакциї же би видала 1991. року и друге число Каталогї подобней колонїи Петровци. Ма то буц з нагоди єї 10-рочнїци, та би ше повторел способ и манїр першого числа, цо зме го видали з нагоди 5-рочнїци єї жнїотанїя. Ровно задлужени новинаре Михайло Ляховиц и Гавриел Такач, котри вкдвали и перши каталог, зов фахову видавельнїю и графичну допомогу и ровне сотрудничтво главног и одвїчательного редактора „Новой думки“, та так будзе и з тей нагоди.

Редакциї „Новой думки“ будзе ше мушнїц вецей як по тераз ангажованц и на готовене виданїя Меморїї Союзу Русинох и Украйнох Горватскей, цо би малї вїсц з нагоди 25-рочнїци його шнїотанїя и успїшнїошї издванїя. Ушна редакциї того виданїя формована ище 1988. року та охочнїи и глоблїни задлужени за дїесподнї часци меморїї, але од тїеї ше на тим проєкту нїч далей не робело, пїбаль дїахтї активнїи индивидуалнїо, шпран задлужени, та да-цо и зробел. Актуалнїе нательо пїнїей, же би ше штварнїна єстїлїта жнїоту нашого Союзу малї означнїц 1993. року, та уж и час за готовене меморїїї поставлї кратки и цїснїи.

Владикова Вельконоцна винчованка у “Новой думки”

Зоз чим ше перше стретнул читатель кед достал **87. число за марец-април 1991. року**, то було: “вельконоцна винчованка кир Славомира Микловша вирним Крижевскей епархиї - Горватскей телевизии и Редакциї “Новой думки” на 2. боку рамикох. Надпомнем и тераз як барз важне за нашу, руску и украинску цивилизацию и культуру, особено религиозно-церковну, бо до рок-два пред тим, як сом уж и винесол, то не було можливе друковац пре познати причини атеистичного тедишнього державного ушореня. Була то наша, редакцийна, колективна радосц.

У исти час звучи и як поука, же убудуце шицки акциї, на шицких планах и уровньох нука Союзу Русиных и Украинцох Горватскей, треба кончиц перше з власними кадрами; а же их нет, лебо су недостаточни, розумливо, ангажовац таки и споза його рамикох, та так и з „Руского слова”, лебо гоч котрей другой нашей культурней установи у Югославиї, на подручу матичного народу, лебо у швецех. Саме по себе ше розуми, же мож робити и ведно на дзепедних проектах, без огляду и на достаточносц кадрох на обидвох боках. Таки приклад маме зоз Енциклопедию украинскей и рускей дияспори професора Василя Маркуса у Зединских Американских Державох, на чийм зисценю робя и кадри Союзу Русиных и Украинцох Горватскей.

Владо КОСТЕЛНИК

/“Новая думка”, Вуковар,
число 87, за марец-април
1991. року, боки 2-5/.

Не меней було важне и дійсне спознане Председательства Союзу Русиных и Украинцох Горватскей же ше “Предлужуе з континуовану роботу на пестованю и розвиваню нашей рускей и украинскей культуры” /2-5/.

Дати цалосни звит нароком прето же най ше и тераз видзи же яка була барз розкнарета діялносц нашого Союзу и асоциацийох котрих зазберовал на пестованю и розвиваню рускей и украинскей культуры и у досц, вец и вше чажших и чежших, та и найчежших, материяльных и шицких других обставинох. Прето най ми читатель пребачи на телім длугоким цитату.

Попри тому, а на исту тему, Михайло Ляхович зробел интересантни огляд: “Навчання украинської мови у Бебрини - Асиміляція і оптимізм” /12-13/; та и заш дам цалосни текст: